Ole Lians tale på den skandinaviske arbeiderkongressen i 1912

LO-formannen Ole Lian innledet til debatt om arbeiderbevegelsens organisasjonsformer og taktikk på den skandinaviske arbeiderkongressen i Stockholm 2.—5. september 1912. Arbeiderkongressen besto av 313 representanter fra politiske og faglige foreninger og forbund fra de fire nordiske land. Et resolusjonsforslag i tilknytting til Lians foredrag ble vedtatt mot 29 stemmer etter at et forslag fra Martin Tranmæl var forkastet mot 8 stemmer. Lians tale er en god innfallsport både til «den gamle retning» i norsk arbeiderbevegelse og til sosialdemokratiet alment i Den 2. internasjonales epoke.

Talen er hentet fra Åttonde skandinaviska arbetarkongressen. Kongressens protokoll och berättelser, *Stockholm 1913, s. 44—71, debatt og avstemning s. 113—119.*

8. skandinaviska arbetarkongressen i Stockholm 2.—5. sept. 1912 (Stockholm 1913)

Det foreliggende emne er ikke bare overordentlig omfattende, men ogsaa av den allerstørste betydning for arbeiderklassens videre fremmarsch mot det nye samfund.

I et inledningsforedrag er det ikke muligt en gang tilnærmelsesvis at fremstille saken i den utstrækning som ønskelig kunde være. Jeg maa nøies med de store *hovedlinjer* og tar derfor straks det forbehold, at en række interessante enkeltheter helt maa sløifes.

Det er den *faglige* arbeiderbevægelses form og taktik, som her skal drøftes. Og det er derfor nødvendigt i korte træk at skissere.

Den nordiske fagorganisations utvikling.

Den er — med enkelte avvikelser — nogenlunde ens. Det begyndte med at socialismens idéer befrugtende strøk opover mot nord og vakte tillive de hendøende rester av laugstidens foreninger, vakte arbeiderne til samling under det nye feltrop: *Arbeidere i alle lande, forener eder!*

Først stiftedes foreninger i de fremmeligste haandverksfag, og disse fik snart — bevist eller ubevist — den tredobbelte opgave: At føre kampen med arbeidsgiverne om bedre arbeidsvilkaar, at svække virkningerne av arbeidsledighet, sygdom, invaliditet etc. — ved fælleshjælp formidlet av foreningerne — og at paavirke samfundslivets utvikling i den riktige retning.

Stillet foran disse opgaver, som man vel neppe hadde noget klart begrep om, men dog anet omridset av, er det klart, at det blev opgavens *vanskelighet* og foreningernes *svakhet*, som blev den alt dominerende følelse hos medlemmerne. Derfor søkte man straks efter styrkemidler. De kunde ikke faaes av samfundet og staten. Det var *arbeiderklassen selv* man maatte henvende sig til. Spørsmaalet blev da, hvordan

solidariteten kunde utvikles, utvides, befæstes og understøttes, slik at organisationen kunde bli en magt i samfundet og løse sine opgaver.

Den enkleste form for solidaritet er den som opstaar paa verkstedet, naar arbeiderne der slutter sig sammen mot arbeidsgiveren. Men man lærte snart, at dette ikke var nok. Alle verksteders arbeidere i byen maatte staa sammen i en forening. Det var en *utvidelse* av solidariteten, som forutsatte en viss kultur og forstaaelse, nemlig den, at det enkelte verksteds interesser ikke maatte være det avgjørende. Men heller ikke dette var nok. Den første utvidelse førte en ny utvidelse av solidariteten med sig, nemlig den, at alle fagets foreninger landet over sluttedes sammen i et *forbund.* Denne nye utvidelse krævede atter et stykke mere kultur og forstaaelse. Nu blev ikke længer den enkelte *forenings* interesser avgjørende. Hensynet til forbundet som helhet traadte i forgrunden. Jevnsides med denne utvidelse av solidariteten gik en anden, idet forbundene ikke utviklet sig jevnt og saaledes ikke kunde fylde kravene. I mange byer fandtes det slet ikke foreninger, mens der i andre — særlig de største — var en adskillig utviklet fagorganisation. Fagforeningerne i disse siste byer sluttede sig sammen til saakaldte «samvirkende fagforeninger», der spillede en rolle ogsaa paa lønskampens omraade indtil forbundsformen blev mere almindelig og utviklet.

I denne tid var det, at den skandinaviske arbeiderkongres opfordret til en ny utvidelse av solidariteten — nemlig en *landsorganisation,* bygget paa landsomfattende fag- og industriforbund. Ved at forbundsformen var slaat igjennem for alvor kunde nemlig de stedlige samvirkende fagforeninger ikke længer fylde sin opgave. Solidariteten maatte faa sin naturlige utvidelse bygget paa den indtil da mest utvidede organisationsform: *landsforbundene.*

Saa søgte man da at danne *landsorganisationer* — eller *samvirkende fagforbund.* Dette satte atter et nyt og sterkt krav til arbeidernes kultur og forstaaelse. Nu blev ikke længer *forbundet* det avgjørende. Nu var det hensynet til den samlede organiserte arbeiderklasse i landet, som maatte gjælde.

Den siste utvidelse — den avsluttende, om man saa vil — er forbundet landsorganisationerne imellem: *det store verdensforbund* av fagorganiserte, som netop nu i disse tider er under utvikling.

Ved siden av denne utvikling av *formerne* er ogsaa foregaat en *indre* utvikling. Man opdaget straks, at solidariteten maatte understøttes *materielt* under kampene for at ikke den fysiske utmattelse og nød skulde ødelægge samholdet.

Jo bredere basis dette understøttelsesystem blev lagt paa, jo mere effektivt blev det naturligvis. Og her blev da netop forbunds- og landsorganisationsformen av den største betydning.

Den *internationale solidaritet* har hittil hat sit væsentlige materielle utslag gjennem forbundenes gjensidige forbindelser. Særlig er denne utviklet mellem de *skandinaviske* fagforbund. International støtte *landsorganisationerne* imellem er i utvikling og vil forhaapentlig snart kunde gjennemføres i faste former. Herfor taler den siste beslutning paa den internationale faglige konferanse i Budapest.

Ogsaa paa andre omraader

utviklet fagorganisationen sig. *Arbeidsledighetsproblemet* var et av de vigtigste spørsmaal ved siden av lønskampen. Her gik man to veie. Paa den ene side krævet man *samfundsforanstaltninger* og paa den anden side oprettede fagorganisationen selv *reise-* og *arbeidsledighetskasser* samt *arbeidsanvisning*. Alt for at motvirke og regulere arbeidsledigheten samt minske dens farlige følger saavel for individet som selve arbeiderklassen.

Alle disse bestræbelser stod i den nøieste forbindelse med selve lønskampen og supplerte denne. Og ogsaa paa dette omraade viste saavel forbundsformen som landsorganisationen sig som vel skikkede apparater — den siste som statistikksamler og talerør overfor samfundet.

Øvrige understøttelser i sygdom, invaliditet, død osv. har alle sin betydning som midler til at styrke arbeiderklassens økonomiske uavhængighet og bevare et stabilt organisationsforhold. Det er væsentlig gjennem *forbundene* at disse institutioner har utviklet sig.

Kravet om samfundsforanstaltninger paa dette omraade har ikke av den grund avtat — tvertimot, det har aldrig været sterkere end nu.

Som motsætning til *fagorganisationen* har ogsaa

arbeidsgiverorganisationen

utviklet sig sterkt i de nordiske lande. Overfor den enkelte forening stod i de første dage som regel kun den enkelte arbeidsgiver. Da vi var rukket frem til forbundsformen hadde vi alt en række *mesterforeninger* i haandverksfagene. Og nogenlunde samtidig med landsorganisationerne fik vi de egentlige arbeidsgiverforeninger, som paa sit vis kan sammenlignes med vore landsorganisationer. Gjennem arbeidsgiverforeningerne er vore motstandere gaat over til positivt at bekjæmpe arbeiderklassen uten at avvente vore angrep, som i tidligere dage. Vistnok har aanden altid været den samme, men magtufoldelsen er nu blit større. Naar de enkelte arbeidsgivere i gamle dage avskediget fagforeningsmedlemmer og stængte sin fabrik for disse farlige mennesker, var det i virkeligheten lockout reel nok. Den fik blot paa grund av manglende organisation et begrenset omfang.

Men med arbeidsgiverorganisationens sterke vekst er den positive kamp mot arbeiderklassen blit planmæssig og beregnende. Arbeidsgiverne sætter op sine programmer og principer for arbeidsforholdet. Og de utnytter organisationens makt paa en overordentlig hensynsløs maate. De enkelte arbeidsgivere tvinges til at være med i den mest brutale undertrykkelseskrig mot sine arbeidere paa grund av arbeidsgiverforeningens principer og beslutninger. Som regel er det storkapitalens representanter, som faar ledelsen inden arbeidsgiverforeningerne, og disse blir derfor kulturfiendtlige institutioner, som søker med de krasseste magtmidler at hindre arbeiderklassens materielle fremskridt.

For at øke sin magt er netop arbeidsgiverforeningerne i de nordiske lande nu ivrig beskjæftiget med at utbygge sin streikeforsikring. Og naar vi drøfter arbeiderklassens kampmidler her i dag, saa vil i denne samme maaned den norske arbeidsgiverforening samles i Drammen, for at vedta en obligatorisk streikeforsikring og et garantifond på 3 ½ million kroner for at

kunde holde lockouter og streiker gaaende længe nok til at utsulte den norske arbeiderklasse. De svenske arbeidsgiverforeninger er jo delvis gaat foran paa dette omraade. Den finske har sin streikeforsikring iorden og den danske arbeider med saken.

Arbeidsgiverforeningernes opgave er at stimulere den enkelte arbeidsgiver til motstand mot arbeidernes krav, at faa tarifferne præget efter arbeidsgivernes opfatning, ved lockouter eller erstatning under streiker at slaa arbeidernes angrep tilbake eller overfalde arbeiderne, utsulte dem og lamme deres organisationer. Samtidig øver de sin indflydelse i samfundslivet til fremme av arbeiderfiendtlige love og energisk motstand mot al moderne arbeiderlovgivning.

En slik organisation, som samler al den kapitalmagt, som er nedlagt i de produktive bedrifter og med den indflydelse som den kan øve i finansverdenen og i den borgerlige stat forøvrig er naturligvis en frygtelig motstander for fagorganisationen. Og de siste tiders faglige kampe er da ogsaa i høi grad præget av arbeidsgiverorganisationernes hensynsløse færd. Av arbeidskampene er det nu *lockouterne* som kræver de største ofre i alle tre lande — og den fagorganisation, hvis gjæster vi er i dag, har vel været haardest utsat i den retning.

Arbeidsgiverorganisationerne pleier et meget intimt skandinavisk samarbeide og er likeledes internationalt forbundne.

Vor taktik

har under vor utvikling været avpasset efter forholdene og de krav vi vilde fremme.

I begyndelsen var jo kampen for *organisationsretten* det alt overveiende, og det var ikke saa meget positivt i retning av forbedringer i arbeidsforholdet, som blev oppnaaet.

Men ved utholdende agitation — blokade og streik hos vrangvillige arbeidsgivere — lykkedes det stort set ialfald at skape den fornødne respekt for organisationen, saa den blev anerkjendt som magt i arbeidsforholdet.

Saa begyndte da det positive arbeide. *Arbeidstiden* maatte reguleres — forkortes — og lønnen høines — mindsteløn fastsættes. Desuten en hel række mindre krav. Dette arbeide maatte føres i stadig forbitret kamp med arbeidsgiverne. Men ikke nok hermed. Ogsaa *arbeiderne selv* gjaldt det om at sætte bestemmelser for, saa de ikke av nød, profitbegjær, uforstand og svakhet overfor arbeidsgiveren motarbeidet sine egne interesser ved at tilby sin arbeidskraft paa daarligere vilkaar end de øvrige. Det store antal uorganiserte stod jo altid som en trusel paa dette omraade.

Derfor gjaldt det at faa oprettet *tarifavtaler*, som bandt arbeidsgiverne til en viss minimalløn og maksimalarbeidsdag, som ikke skulde overskrides, selv om der skulde findes arbeidere som tilbød sig paa ringere vilkaar.

Tarifoverenskomsterne blev som en regulerende lov i arbeidsforholdet. De hitførte orden og system, hvor der før var anarki. Produktionen blev til en viss grad bunden av tarifferne. Den nye magt — fagorganisationen — hadde med et fast grep hugget til sig en medbestemmelsesret i arbeidsforholdet, som bragte arbeiderne stadig nye fordele.

Efterhvert som *fagorganisationen* vokste og samtidig arbeidsgiverforeningerne utviklet

sig begyndte den store *dragkamp* om tarifferne, som fremdeles paagaar.

Arbeidsgiverne opdaget at fagorganisationen gjennem tarifarbeidet begyndte at lægge produktionen under sin egen lovgivning. Og da det var umulig for dem længer at stampe mot tarifprincipet slog de om og satte nu al kraft ind paa at faa tarifferne slik som de selv vilde ha dem.

De nøiedes ikke længer med at avvise vore krav. Nei, de opsatte motkrav. De formet sine principer og fordringer til tarifferne og forsøkte at drive disse igjennem. — Dette var naturligvis en langt klogere taktik end den tidligere. Og naar den virksomt kunde understøttes ved lockouter og paa anden mate,er det klart at arbeidsgiverne evnet at sætte ogsaa *sit* stempel paa tarifarbeidet.

Hvad de i hovedsak har villet er længst mulige tarifperioder, intet indgrep i bedriftsledelsen, beskyttelse av adgangen til at benytte uorganiserte og streikebrytere etc. Naturligvis har dette været forbundet med motstand mot alle lønsforhøielser.

For at kunde anvende sin magt med størst fordel har arbeidsgiverforeningerne ogsaa været interessert i at faa tariffer omfattende et stort antal arbeidere til samtidig utløp. Hvor ikke det er lykkedes, har de dog ikke tat i betænkning at lockoute tarifbundne arbeidere for derved at forsøke at tvinge organisationen til at slaa av paa sine krav i en bestemt lønskamp inden andre arbeidergrupper.

Vor taktik har ganske naturlig maattet ta hensyn til alt dette. Hver liten konflikt bærer i sig muligheten for en storkamp og angaar derfor hele arbeiderklassen. Hvert krav maa, for at kunde fremsættes, være godkjendt av baade avdeling, forbundsstyre og landsorganisationens sekretariat. Der lægges sterk vegt paa gjennem *forhandling* med arbeidsgiverne at opnaa et antageligt resultat, og først naar dette er umulig gaar man til aapen kamp, som da eventuelt understøttes av den samlede arbeiderklasse ved den re-assurance, som er skapt gjennem landsorganisationen.

Intet kan ske planløst og tilfældigt. Alt maa indpasses som led i den store kamp mellem de to organiserte klasser og bedømmes i henhold til det styrkeforhold, som raader dem imellem. Det er dette *store magtspørsmaal,* som sammen med konjunkturerne avgjør, hvorvidt vi skal faa store eller smaa resultater ut av vort tarifarbeide. Idet stillingen selv for det mindste fags vedkommende paavirkes av kampstillingen mellem de to samlede hære.

Efter dette flygtige omrids av fagorganisationens utvikling og situationen idag skal jeg søke at skissere de forskjellige forslag til

Omlægning av organisationsformer og taktik,

som i de siste aar har været fremme i diskussionen i de nordiske lande.

Der er i det senere ført en tildels ganske heftig kritik over den nuværende fagorganisation. Jeg taler ikke her om den som føres fra overklassen. Men den som kommer fra vore egne klassefæller. Og det er denne kritik vi maa ta op til behandling, for at se hvad den indeholder og om den har nogen berettigelse.

Kritiken er mangeartet og peker paa saa forskjellige bote-

midler, at det er vanskelig at faa trukket frem bestemte hovedlinjer. Jeg vil dog gjøre et forsøk paa en inddelning i fire grupper, nemlig:

1. De egentlige syndikalister, som fornegter den parlamentariske aktion og mener, at den saakaldte «revolutionære fagbevægelse» er arbeiderklassens eneste effektive vaaben i kampen mot det nuværende samfund.

2. De «parlamentariske syndikalister», som jeg vil kalde dem. De anerkjender den parlamentariske fremgangslinje og ser hele arbeiderbevægelsen, den politiske og faglige, som en enhet. De holder ogsaa paa den faglige centralisation, men forfegter en «revolutionær» taktik med anerkjendelse av de egentlige syndikalistiske kampmidler.

3. De «landsorganisationsfiendtlige», som vil ophæve landsorganisationerne eller reducere dem til fællesorganer paa det statistiske og samfundsmæssige omraade uten avgjørende indflydelse paa lønskampen, som skal føres av forbundene med international forbundsvis støtte.

4. Den industriforbundsretning, som i det væsentlige bygger paa de nuværende hovedformer og vil en effektiv landsorganisation baade til forsvar og angrep samt en industrivis organisation av forbundene med internationale forbindelser, saavel for disse som for landsorganisationerne.

Indenfor hver av disse grupper forekommer der adskillige avskygninger, likesom argumenterne og agitationen er noget forskjellig i de tre lande.

Gruppe 1 er sterkt paavirket av den franske fagbevægelses principer, som fremstillet av begavede teoretikere er forkyndt som en fornyelse av socialismen og fremholdt som den eneste redning for arbeiderklassen fra baade kapitalisterne og det av parlamentarismen korrupte socialdemokrati.

Parlamentarismen forfusker klassekampen, mener syndikalisterne. Den fører til allianser og kompromisser med de borgerlige. Den gjør arbeiderklassen medansvarlig for de raadende misforhold. Den binder aktionskraften hos proletariatet, som stadig gjennem revolutionerende bevægelser skal undergrave det bestaaende samfund og enten skræmme borgerskapet til at indføre reformer eller hidføre en snarlig katastrofe med fald for den regjerende klasse.

Det er fagbevægelsen, som skal være denne revolutionerende kraft. Og da maa den ikke være bundet av tariffer, ikke staa med store formuer og fonds, som den kan være bange for at miste, ikke være centralisert, saa aktionsfriheten selv for den mindste forening i nogen grad indskrænkes.

Selv om fagorganisationen paa den maate ikke kan samle det store flertal, saa skal den lille radikale gruppe rive de andre med sig og stolende paa det proletariske klasseinstinkt føre bevægelsen til seier.

Da den almindelige streik kræver understøttelse ofte i lang tid maa andre kampmidler anvendes. Saaledes boykot, obstruktion og sabotage, hvorved arbeidsgiverne tilføies skade uten at arbeiderne lider det økonomiske tap som ved streiken.

Ingen overenskomster med fienden — arbeidsgiverne. Heller ingen forhandling. Arbeiderklassens revolutionær-fiendtlige holdning overfor kapitalisterne og borgersamfundet skal ikke svækkes ved nogen slags gjensidig overenskomst. Der skal alltid være aapen

kamp indtil det nuværende samfund er ødelagt.

Enkelte syndikalister anerkjender en viss centralisation paa det faglige omraade; men ikke i den form, som er gjennemført hos os.

I Sverige har syndikalisterne stiftet sin egen fagorganisation, saa de svenske arbeidere av den grund paa flere steder staar splittet i to forskjelligartede organisationer.

Gruppe 2 anerkjender parlamentarismen. Men deler iøvrigt for en stor del syndikalisternes syn paa fagbevægelsens taktik og kampmidler. I Norge har denne retning sat op saadant program:

«Den faglige situation kræver nu, at organisationsarbeidet lægges paa et mere revolutionært grundlag end før. I henhold hertil opsættes som nærliggende program:

A. 1) De skriftlige bindende overenskomster avskaffes. 2) Forsikringsvæsenet sløifes.

B. Som kampmidler benyttes i første række: 1) streik; 2) sympatistreik; 3) boykot; 4) obstruktion; 5) sabotage; 6) kooperation.

C. Organisationsformerne ændres derhen: 1) At landsorganisationen gjøres til det centrale, fællesnævneren. 2) Denne inddeles i departementer svarende til de store industrier, altsaa industriforbund. 3) Der oprettes lokale samorganisationer, som bl. a. overtar den lokale agitation og gis indflydelse paa fastsættelse av arbeidsvilkaarene.»

Her foreligger der altsaa et forholdsvis detaljert program. Hos os synes det som den ytterste fløi — ogsaa de rene syndikalister — samles herom.

Tar man bort av programmet det som ogsaa staar paa den nuværende fagorganisations program, saa blir der tilbake kravene om at tarifoverenskomsterne skal afskaffes, forsikringsvæsenet sløifes. Obstruktion og sabotage skal bli programmæssige kampmidler, forbundene skal kun bli industridepartementer inden landsorganisationen, og lokale samorganisationer skal faa indflydelse paa fastsættelse av arbeidsvilkaarene.

Som man vil se, gaar alt dette — med undtagelse av sentraliseringen — i retning av de rent syndikalistiske organisationsformer og kampmidler. Ved siden av disse krav til formerne og midlerne indeholder indledningen — og den under diskussionen om saken førte argumentation — kravet om en mere agressiv kamp mot arbeidsgiverne. Helst ingen forhandling, men aapen kamp, hvis arbeidernes fordringer ikke indrømmes. Slagordet har været at fagorganisationen skal være *revolutionær og socialistisk i sine ytringsformer,* og de krævede ændringer i organisationsformerne tilsiger at bane veien for at lette en saadan revolutionær taktik.

De, som hos os — i Norge — har staaet i spidsen for denne gruppe, anerkjender som nævnt parlamentarismen, omend der er mange av deres tilhængere som fornægter den. De sætter dog ikke den parlamentariske aktion særlig høit; men mener, at selv om man ikke tror der kan utrettes synderlig positivt i kommune og storting, saa er de prægtige agitationstribunaler for socialismen, og valgene har likeledes sin væsentligste betydning deri, at man under disse har let for at utbrede den socialistiske agitation.

Nu er der imidlertid inden denne gruppe mange avskygninger.

Der er saaledes dem, som holder paa *forsikringsvæsenet,* som de mener styrker fagorga-

nisationen og gjør de organiserte mere kampdygtige.

Atter andre er enige i de foreslaaede kampmidler, men tar avstand fra den saakaldte *voldsabotage* — terroristiske midler.

Andre igjen holder paa *forbundsformen* kontra den sterke landsorganisations centralisation.

Det nævnte program har dog i sin helhet faat tilslutning av mange fagorganiserte i vort land.

Agitationen for programmet har været ført *inden* organisationerne uten at der har været gjort forsøk paa at stifte sprængorganisationer paa det nye grundlag. Der er kun paa et par steder stiftet saakaldte «lokale samorganisationer», som har uttalt sin tilslutning til det nye program.

Meningen er at idéerne skal kjæmpes frem inden den nuværende organisation til de eventuelt faar flertal paa de besluttende kongresser.

Gruppe 3 — de landsorganisationsfiendtlige — synes at ha gjort sig sterkest gjældende i Danmark. Men ogsaa i Norge har vi en lignende retning, særlig inden enkelte forbund.

Det fremhæves her, at landsorganisationen byr den svakhet, at arbeidsgiverne gjennem den til enhver tid kan lockoute saa mange medlemmer, at ethvert krav, om ikke helt stanses saa dog hæmmes. Og derved ophæves den gode virkning av sammenslutningen. De organiserte, som skulde understøtte de streikende, kommer selv i lockout og trænger understøttelse. De gjør da kun stillingen værre for dem, som er i streik.

Derimot fremhæver de, at forbundene gjennem sine internationale forbindelser staar langt sterkere, da det ikke er muligt for arbeidsgiverne at iverksætte internationale lockouter.

Videre paastaes det, at medlemmerne ogsaa nationalt set maa kunde understøtte streikende i andre forbund ved frivillige bidrag uten at lockouter av den grund kan bringes i anvendelse.

Hos os har denne retning delvis git sig utslag i forslag inden forbundene om utmeldelse av landsorganisationen og delvis i rent teoretisk diskussion med det formaal at hitføre en opløsning av landsorganisationen i sin nuværende form —fællesinstitution for lønskampen.

Der kræves ogsaa ved siden av fra samme retning større frihet for forbundene inden landsorganisationen m. h. t. aapning og avslutning av konflikter.

I Danmark synes denne retning at være mere ondartet end i Norge, hvor den endnu ikke har ført til at noget forbund har meldt sig ut. Tvertimot er ethvert saadant forslag nedvotert med overvældende majoritet. Og landsorganisationen i Norge omfatter nu *alle* fagforbund, med undtagelse av det skandinaviske sadelmaker- og tapetsererforbunds norske avdelning.

I Sverige har jo denne retning git sig utslag i de foreliggende forslag til den svenske landsorganisations kongress, likesom flere svenske fagforbund staar utenfor landsorganisationen.

Gruppe 4 — industriforbundsretningen — er vel den, som skiller sig mindst ut fra de nuværende former, der jo ifølge utviklingens eget medfør har gaat i retning av *industriforbund*. Der er naturligvis ogsaa inden denne gruppe avskygninger, som ikke er helt enige om i hvilket *tempo* utviklingen skal gaa, nemlig om

den fælles organisation ved et magtsprog skal skape industriforbund eller det hele skal gaa successivt.

Industriforbunds-tilhængerne vil som regel ogsaa en videre utvikling av landsorganisationen, men med opretholdelse av forbundenes stilling som de store faglige enheter, som ikke *flyter sammen* i landsorganisationen, men staar tilsluttet denne under bevarelse av sin selvstændighet i de saker, som ikke angaar den fælles lønskamp.

*

Naar jeg nu ganske kort skal belyse de forskjellige kritiske retningers berettigelse er det nødvendigt at nævne hvad det er, som har medvirket til, at den mere akademiske diskussion, som altid i enhver bevægelse vil bli ført om former og taktik, har antat en slik heftighet inden fagorganisationen i den senere tid og avstedkommet saa stor bevægelse.

Det er væsentlig den ting, at arbeidsgiverne gjennem sine mægtige organisationer har kundet holde en mere haardnakket stand mot vore angrep end før og ogsaa har tilføiet vore organisationer store saar ved sine lockoututfald. Man har trodd, at den voksende fagorganisation skulde kunde skaffe forholdsvis større resultater ut av enhver bevægelse nu end før. Og naar man saa ser, at der er vokset frem en motstander, som til en viss grad hindrer denne utvikling, saa spør man uvilkaarlig: Er der ikke nye veie at gaa, saa vi kan komme forbi denne hindring? Kan der ikke anvendes andre organisationsformer, kampmidler og taktik, saa arbeidsgiverorganisationens motstand lettere kan brytes?

Naar under en saadan situation nye og uprøvede veie foreslaaes og fremholdes med begeistring og kraft samtidig med at den nuværende situation og de opnaadde resultater males med de mørkeste farver og fremstilles paa den mest ynkelige maate — da er det ikke til at undres over, at mange tiljubler det nye sit bifald uten nærmere overveielse.

Fagorganisationen er imidlertid et altfor kostbart og for arbeiderklassen dyrebart apparat til at kunde utsættes for tvilsomme eksperimenter i retning av nye former, taktik og kampmaate. Ethvert forslag av den art maa derfor drøftes paa den mest omhyggelige maate før det tiltrædes. Ti det er let at ødelægge en fagorganisation; men uhyre vanskelig at bygge den op igjen, naar den er faldt i grus.

Fagorganisationen staar som den vældige dæmning mot privatkapitalismens rasende strøm. Ethvert forsøk paa at løsne noget i dens sammensætning rummer den uhyre fare, at vandet sprænger hele dæmningen. Og hvem bygger den saa op igjen?

Er der imidlertid svake punkter? Javel, saa faar disse utbedres og de nødvendige nyarbeider foretas. Men det gjør vi ikke uten grundige undersøkelser og beregninger.

Lad mig først vende mig til *gruppe 1.*

De antiparlamentariske syndikalister.

Bevægelsen er indført fra Frankrig, og de mest yderliggaaende franske agitatorers eksesfyldte sprog er med al sin fortættede haan gydt ut over den parlamentariske socialisme.

Det merkelige er imidlertid, at mens syndikalisterne herhjemme fortsætter sin propaganda med usvækket heftighet,

saa synes de franske syndikalister mere at forsone sig med parlamentarismen; og den franske fagorganisation begynder at nærme sig socialdemokratiet.

Det er her som saa ofte ellers, at man har lavet sig sit eget surrogat og utgir det for egte vare. Det er de franske syndikalisters yderste antiparlamentariske fløi, hvis slagord svirrer i luften herhjemme og utgis for egte fransk syndikalisme længe efter at ordene har tapt sin kraft i hjemlandet, og efter at syndikalisterne der er kommet ind paa nye baner.

Hvad er det parlamentariske socialistiske arbeide andet end arbeiderklassens anstrængelser for at erobre samfundets organisation for socialismen? Og vi har jo alle efter de senere tiders kampe — specielt i dette land — erfaring for, at samfundets organisation er en ganske sterk og mægtig indretning, som arbeiderklassen maa ha erobret, før vi kan tænke paa den endelige befrielse fra kapitalistaaket.

De *andre* benytter samfundets organisation mot os. De har tat den i sin besiddelse og formet den efter sin opfatning. Det er et *faatal*, som paa denne maate regjerer over det store flertal. De benytter denne sin indflydelse i samfundsorganisationen til at skade vor faglige og kooperative bevægelse, vort oplysningsarbeide og vor agitation.

Og hadde ikke socialdemokratene gjennem sit parlamentariske arbeid staat med sine mænd i kommuner og storting, saa er der ingen som kan vite hvilke attentater der hadde været gjort mot arbeiderbevægelsen selv i de nordiske lande.

Men syndikalisterne vil at arbeiderne skal overlate hele samfundsorganisationen til borgerpartierne for at de skal kunde bruke dens vældige magt mot arbeiderklassens fremrykning.

Det synes likesaa ufornuftig som naar en angripende hær ikke vil benytte anledningen at sende tropper ind i den beleirede fæstning, men foretrækker at bli utenfor murene, hvorfra fienden vel beskyttet kan sende sine dødbringende skud. For ethvert fornuftig menneske vil det jo staa klart, at fæstningen maatte bringes til langt hurtigere fald ved at angriperne kom indenfor murene og striden ogsaa blev ført indenfor fæstningsomraadet.

Ja, men da blir klassekampens rene linjer forfusket og socialdemokratiet korrupt.

Nei, langt fra. Vi sender ikke vore tropper ind i fæstningen for at de skal forene sig med fienden og skyte paa os. Men for at de *derinde* skal opta kampen, slik at beleirerne derute kan gjøre sterkere fremskridt og for at de skal bryte murene ned ogsaa indenfra.

Al tale om korruption, forfuskning etc. vidner bare om en utilladelig mistilid overfor arbeiderklassens evne til at føre den parlamentariske kamp uten at ta skade paa sin sjæl. Al erfaring viser dog, at det snarere er motstanderne som smittes av vor opfatning end omvendt. Og det er naturlig, for vi har de sterke principper og det program som viser vei fremad. De andre klynger sig til det bestaaende, som mere og mere smuldrer hen mellem deres hænder.

Var vi ikke i pagt med fremtiden, med sandheten og retfærdigheten — var det *vi*, som førte en fortvivlet kamp for gamle ubillige privilegier, ja saa kunde der være noget i at vi krampagtig avviste alt parlamentarisk arbeide, og bare viste tænder mot alt nyt. Men

det er jo *vi* som bærer seiren i vort skjød. *Vi* er i pagt med den materielle og aandelige utvikling. Derfor møter vi saa trygt frem med vore representanter i kommune og parlament. Er vore mænd ikke altid saa dygtige, som vore motstandere, saa bærer de til gjengjæld frem de seirende idéer, og det gjør dem sterke og uovervindelige.

Det nævnes, at arbeiderklassen øder saa megen kraft paa det parlamentariske arbeide, som bedre kunde ha været anvendt inden fagorganisationen.

Men hvad anvendes denne arbeidskraft og disse penge til? Jo, til en agitation og en virksomhet, som i første række er til gavn for fagorganisationen. Hvad har ikke den socialistiske valgagitation utrettet i retning av at berede veien for fagorganisationen? Det har været en agitation for *arbeiderklassens frigjørelse,* som har ført den store masse nærmere hen til fagorganisationen, lært dem solidaritetens og klassekampens principer. Og efter valget! Hvordan har ikke de socialdemokratiske repræsentanter altid staat i brechen for fagorganisationen? Det er jo somoftest ogsaa fagorganisationens egne mænd, som er sat ind i de repræsentative forsamlinger.

Overalt, hvor arbeiderklassen er sat utenfor det parlamentariske arbeide, føres der den hidsigste kamp for at erobre dette vaapen i klassekampen. Men da er det jo selvmotsigende, at i de lande, hvor arbeiderklassen *har* erholdt vaapenet, reises der en agitation for at det *ikke skal benyttes.* Antiparlamentarismen begyndte som en reaktion mot den overvurdering av den parlamentariske aktion, som hadde fundet sted i enkelte lande. Og under saadanne omstændigheter har den en mission at utføre. Men naar den gaar videre og vil forkaste den parlamentariske aktion, da har den dømt sig selv.

Den opfordrer da arbeiderklassen til at opgi en av sine bedste frontstillinger, saaledes at fienden kan falde os i ryggen og vinde en let seier. Jeg tvivler ikke om, at denne agitation bæres oppe av ærlig overbevisning. Men allikevel er den en skjæbnesvanger hindring for arbeiderklassens enige fremmarsch, en kile slaat ind i vore rækker, som gjør vor stilling svakere end den ellers vilde ha været.

Træffende er det sagt, at den faglige og politiske bevægelse er som to aarer, hvormed arbeiderklassen ror sin baat frem mot strømmen. Det er farlig at kaste den ene aare og bare ro med den anden, selv om man da kan ta fat i den ene med begge hænder. For baaten vil gaa i ring og ikke komme frem.

Da gruppe 1 og 2 med hensyn til faglige midler og taktik er saa nær beslægtet vil jeg faa lov til at behandle dem under ét, bortset fra de første bemerkninger om antiparlamentarismen. Jeg skal gjennemgaa de forskjellige ankepunkter og krav.

Forsikringsvæsenet sløifes

heter en av dem. Det begrundes bl. a. med, at forsikringsvæsenet ikke er i overensstemmelse med socialismen, idet vi, som kræver *samfundsmæssige* foranstaltninger, ikke skal overta samfundsforsorgen gjennem vore fagforeninger.

Og heller ikke bør vi anerkjende *forsikringssystemet,* som vi bekjæmper i samfundspolitiken.

Videre fører forsikringsvæsenet til at fagforeningerne ikke

betragtes som kamporganisationer først og fremst, men som selvhjælpsinstitutioner.

Det store økonomiske ansvar ved forsikringskasserne lammer organisationens handlekraft og gjør den altfor forsiktig i sine bevægelser.

Forsikringsinstitutionerne danner skillemure mellem forbundene og vanskeliggjør derved overgangen til nye og mere tidsmæssige organisationsformer.

Det centrale i fagorganisationens forsikringsvirksomhet er *arbeidsledighetskasserne*. Omkring denne forsikring grupperer sig sykekasser, som nu mere gaar over til at bli offentlige, uten direkte forbindelse med fagorganisationen. Videre findes der begravelses-, invalide- og andre kasser.

Arbeidsledighetskassen danner et ganske naturlig supplement til streikekassen. Den forhindrer, at arbeiderne under nedadgaaende konjunkturer virker som lønstrykkere, og den styrker arbeidernes motstandskraft, naar arbeidsgiverne under trusler om avskedigelse vil faa arbeiderne til at akceptere daarligere arbeidsvilkaar. Forøvrig er jo al forsikring inden fagorganisationen utsprunget av *solidaritetsfølelsen*. Det er saa at si en *materialiseret* solidaritet. Og det kan da umulig svække fagorganisationens indflydelse over arbeiderne, at de faar det materielle bevis paa solidariteten, som ligger i den fælles hjælp under arbeidsledighet, sygdom etc.

Det er utvilsomt, at derved bindes *familierne* sterkere til organisationen og flere medlemmer vindes og et stabilere medlemsforhold opstaar.

Det som paa denne maate styrker fagforeningen maa ogsaa naturlig være til gavn i lønskampen. Saaledes blir forsikringsvæsenet indirekte av stor betydning for selve klassekampen.

Alt hvad der bidrar til at gjøre arbeiderklassen mest mulig økonomisk tryg og uavhængig fører den samtidig hurtigere fremad til befrielsen.

Og inden vort lille samfund —fagorganisationen — er det jo netop en *socialisering* vi gjennem forsikringsvæsenet har foretat paa disse omraader. Obligatorisk forsikring inden fagorganisationen vil overført paa samfundet bety den forskjellige forsorg overført i beskatningen.

Disse ting staar derfor ikke som nogen motsætning til socialismen.

Erfaringen viser ogsaa, at det saa langt fra er tilfældet at samfundet er mere uinteressert i den sociale forsorg der, hvor fagorganisationen har drevet med forsikringsvæsenet, at snarere det motsatte er tilfældet. Jo længere fagorganisationen er kommet, jo længere er som regel ogsaa det offentlige kommet paa dette omraade.

Fagorganisationen har jo nemlig altid med styrke fremholdt kravet om samfundets pligt i saa henseende.

Vi ser da ogsaa, at litt efter litt begynder nationerne at løse disse spørsmaal ad offentlig vei — ikke altid efter vort ønske, men dog ligger der social utvikling deri.

Fagforeningernes forsikringsvæsens overgang til offentlig forsorg maa derfor være løsenet og ikke *forsikringsvæsenets sløifning*, hvorved de organiserte arbeidere vilde staa økonomisk svakere end før og derfor i høiere grad bli taknemmelige objekter for utbytningen.

Hermed er det dog ikke sagt, at ikke forsikringsvæsenet kan *overdrives*. Det maa være vel økonomisk fundert, og man

maa altid huske paa, at *lønskampen* er fagorganisationens hovedopgave, og forsikringsvæsenet maa ordnes saaledes, at det understøtter dette arbeide.

I overensstemmelse hermed blir det da nærmest *arbeidsledighetsforsikringen* som der maa lægges vegt paa, og som maa anbefales til alle fagorganisationer.

De skriftlige bindende tariffer avskaffes

er et andet og mere væsentlig krav.

Herunder anføres, at efter at kampen om tarifprincipet var gjennemført til seir for fagorganisationen, har arbeidsgiverforeningerne utnyttet disse og præget dem saa sterkt efter sin vilje, at de nu er til mere gavn for *arbeidsgiverne* end for arbeiderne.

Deres varighet er saaledes altfor lang. 5 aar er efter arbeidsgivernes krav normaltiden. De faar stadig nye bestemmelser, som binder arbeiderne i tarifperioden uten at der til gjengjæld sikres dem tilsvarende fordele. Det er ikke stemmende med socialismen at indgaa saadanne overenskomster med kapitalisterne. Der skal stadig være et kampforhold mellem arbeiderklassen og utbytterne. De lange tarifperioder sløver arbeiderne og lammer fagorganisationen. Til erstatning for tarifferne anbefales *«anerkjendte arbeidsvilkaar»*, som væsentlig skulde bestaa i enkelte av fagorganisationen vedtagne regler for arbeidsforholdet, som saa arbeidsgiverne maatte akseptere, uten at det blev git i skriftlig bindende form.

Hertil er at bemerke, at tarifferne er et uttryk for styrkeforholdet mellem de to organisationer. Er fagorganisationen svak og arbeidsgiverforeningen sterk, saa blir det en daarlig tarif. Er det omvendte tilfældet saa blir tariffen god. Det er ikke *tarifsystemets* skyld at vi ikke rækker længer med vore lønskampe end vi gjør. Det er fordi en endnu ikke har magtet at skape os en fagorganisation, som er vore motstandere – arbeidsgiverne — fuldstændig overlegen.

Det synes derfor hensigtsløst at opta en principiel kamp med arbeidsgiverne om tarifernes avskaffelse. Vi vilde øde vore kræfter paa et helt uproduktivt arbeide. Den riktige vei er at styrke vor position, saa vi kan faa gjennemført gode tariffer.

At tariftiden ikke maa bli for lang og at 5 aar er formeget bør vi være enige om. Men med det store antal organisationer, som vi nu har, orker fagorganisationen ikke at ha tarifbevægelse inden alle fag f. eks. en gang aarlig. Arbeiderne selv vilde ikke klare de økonomiske ofre, som var forbundne med saa hyppige kampe. Og med mindstelønsprincipets gjennemførelse følger ogsaa at tariffen maa ha en utviklingstid før den atter fornyes. Det letter nemlig lønsstigningen. Men denne utviklingstid maa ikke bli for lang, til da virker den mot sin hensigt.

At tarifferne har betydning ikke bare overfor arbeidsgiverne, men ogsaa for den gjensidige konkurranse arbeiderne imellem er jo klart. Og saa længe vi har et saa stort antal uorganiserte synes det ganske utænkelig, at vi skulde kunde undvære tarifgarantien i saa henseende.

Tariffen skaffer arbeidsgiveren «arbeidsro», sier tarifstormerne. Javel, men ogsaa arbeiderne trænger arbeidsro

for at samle kræfter til et nyt slag. Og mellemtiden behøver aldeles ikke at gaa tapt. Et energisk arbeide av avdelinger og klubber for at faa medlemmerne til individuelt at utnytte tariffens bestemmelser, vil som regel kunde føre til det resultat, at tariffen blir som et trappetrin, hvorfra man i perioden løfter foten op for at sætte den lettere paa næste tariftrin et passe stykke høiere op paa lønsstigen.

Agitationen i tarifperioden er maaske vanskeligere, men til gjengjæld av større varig værd, end den som sker under en konflikt, fordi den sætter et fast systematisk oplysningsarbeide igang, som lærer arbeiderne at bygge planmæssigt og utrættelig uten den stimulation, som ligger i en konfliktsituation.

Der er neppe nogen uenighet om, at tarifferne mest mulig maa renses for bestemmelser der gjør ubillige indgrep i arbeidernes frihet. Men paa den anden side er det overensstemmende med tarifsystemet, at f. eks. tvist om tariffens forstaaelse avgjøres ved *voldgift*.

Det er en altfor primitiv opfatning av klassekampen at tro, at det forandrer arbeiderklassens forhold til utbytterne, om vi gjennem vor organisations magt paatvinger arbeidsgiverne regler i arbeidsforholdet, som gjælder en viss tid.

Klassekampen bestaar jo ikke i, at vi gaar omkring i en permanent krigstilstand. Den bestaar i en *omformning av samfundet* gjennem *arbeiderklassens* samlede optræden, og da vælger vi som intelligente mennesker de klokeste veie uten hensyn til om det ser mere eller mindre *kampmæssig ut*.

Selve *tarifsystemet* kan saaledes ikke sies at staa hindrende i veien for opnaaelsen av gode resultater for fagbevægelsen. Kampen føres mellem arbeidsgiver- og arbeiderorganisationen, og tarifferne blir gode og daarlige eftersom kampstillingen er.

Vore bestræbelser maa gaa ut paa at undgaa altfor lange tarifoverenskomster samt formeget juristeri i tarifferne. Enkle, greie bestemmelser om arbeidsvilkaarene er det, som de bør indeholde.

Kampmidler.

Under diskussionen herom maa vi altid huske paa, at vi alene ikke er herrer over kampmidlerne. Arbeidsgiverne kan nemlig gjøre mottræk, hvorved situationen forandres.

Hvor ofte har vi ikke hørt, at det gamle vaaben *streiken* var sløvet og ubrukelig, og at nye kampmidler derfor maatte forsøkes, nemlig *obstruktion* og *sabotage*. Efter at disse nu i sit hjemland, Frankrig, ikke har svaret til forventningerne, er tonen noget forandret. Nu heter det fra oppositionen, at *ved siden av streiken* maa ogsaa de nye midler anvendes. Det er saaledes ikke længer nogen *ny vei* til *forskjel* fra *den gamle*, som skal betrædes. Det er kun en utvidelse av veien eller m. a. o. et *supplement* til de tidligere kampmidler.

Streiken er jo den naturlige form for faglig kamp. Naar der er uenighet om betingelserne for arbeidskraftens salg, holdes denne tilbake, og man stoler paa at behovet efter arbeidskraften er saa sterkt, at de opsatte betingelser skal maatte aksepteres.

Men streikens virkning er svækket ved arbeidsgivernes kontratræk, *lockouten*, svares der. Det er uenegtelig. Men det samme gjælder *alle* kampmidler. Ti overfor ethvert saa-

dant kan lockouten bringes i anvendelse for at fremtvinge et resultat. Det gjælder obstruktion og sabotage i like høi grad som streik og boykot. Vi slipper ikke utenom arbeidsgiverforeningen. Vi maa regne med den under *alle* forhold.

Og da er spørsmaalet: Hvilke kampmidler er de mest effektive og for arbeiderklassen mest anbefalelsesværdige?

Den faglige kamp bør helst ha en opdragende og samlende virkning ved siden av at den skal fremtvinge et resultat. Arbeidsgiveren skal føle sig skadelidende under konflikten, men det er ikke likegyldig for arbeiderklassen paa hvilken maate det sker.

Gaar samtlige arbeidere ut i streik og de vender tilbake med et tilfredsstillende resultat og ubrutte rækker, saa er det ikke bare de vundne fordele som betegner resultatet. Selve *kampen* har øket deres solidaritet, deres tillid til hinanden, deres tro paa sig selv, deres uavhængighetsfølelse og mot.

At alle øvrige organiserte arbeidere i landet har været med om at understøtte dem fordeler denne følelse til hele arbeiderklassen.

Anderledes med *obstruktion* og *sabotage*. Kan arbeidsgiverne ved disse kampmidler skades saa sterkt at et resultat opnaaes, saa har vistnok vedk. arbeidere bevistheten om en seier; men den er ikke vundet paa det aapne solidaritetens grundlag som ved streiken.

Det forekommer mig forøvrig ganske klart, at obstruktionen og sabotagen enten vil bli fuldstændig virkningsløs eller ogsaa gaa over til lockout.

Blir arbeidet *sent* eller *daarlig* utført for derved at fremtvinge et eller andet resultat, saa vil arbeidsgiverorganisationen straks dekretere *lockout*, hvis den ikke paa anden maate kan avværge skaden. Og da vil situationen bli akkurat den samme som under den regulære streik.

Der vil tiltrænges understøttelse, og man er avhængig av alle de faktorer, som de nye veies mænd anfører mot streiken.

De nævnte kampmidler har ogsaa den farlige side, at de ikke kan kontrolleres saaledes som streiken. Ethvert individ kan praktisere dem efter eget skjøn. Det vil paa den ene side føre til usolidaritet og strid arbeiderne imellem, fordi enkelte undlot at «kjæmpe». Og paa den anden side vil enkelte gaa for vidt og skeie ut i voldsabotage av den art, som desværre er forekommet i utlandet.

De nævnte kampmidler synes saaledes ikke at ha nogen synderlige fordele fremfor de gamle og er desuten beheftet med saa store skavanker, at de ikke er av dem som man sætter op paa programmet.

De maa anses som *nødværgemidler*. Det er forstaaelig og kan være berettiget, naar en arbeidsstok overfor en vrangvillig arbeidsgiver svarer med trægt, uvillig og daarligt arbeide, og at *funktionærer*, hvis streikeret er gjort illusorisk, f. eks. benytter reglementets bestemmelser til at gjennemføre et arbeidstempo, som praktisk talt virker som en streik.

Men alle disse forhold er ikke av den art, at de berettiger fagorganisationen som helhet til at opta som programsak at faa bragt obstruktion og sabotage i anvendelse som kampmidler.

Jeg betragter dem paa ingen maate som førsteklasses eller særlig effektive kampmidler. De er av den slags som man maa tilraade anvendt med den

største forsigtighet og som har sin store begrænsning. Jeg gaar selvsagt ut fra at voldsabotage helt fordømmes.

Av andre kampmidler har jo tidligere skand. kongresser nævnt baade *sympatistreik* og *boykot*. Til disse er kun at bemerke, at de kræver en vel oparbeidet organisation og utviklet solidaritetsfølelse. De maa ikke anvendes i blinde eller altfor hyppig. Det viser bl. a. de siste engelske streiker. Der maa være aarsaker tilstede for slike særlige kampmidler. Men da kan de ogsaa anvendes med held.

Overfor *sympatistreiken* skal der yderligere bemerkes, at den kun blir effektiv, naar man kan trække ind et sterkt organisert fag, som øver virkning paa arbeidsgiverorganisationen. Man maa nemlig huske paa, at man samtidig trækker en ny motstander ind i kampen ved siden av den nye forbundsfælle. Og det vil da kun bli en svækkelse for den oprindelige kampsituation om den sympatistreikende organisation skulde komme i vanskeligheter.

Lad os derfor fastslaa *streik* og *blokade* som de almindelige kampmidler. *Sympatistreik* og *boykot* som de mere usedvanlige. Mens vi fraraader *obstruktion* og *sabotage* uten i særlige tilfælder som rene nødvergemidler.

Taktiken.

Her møter vi en række ankepunkter. Taktik er jo som regel av de ting, som man vanskelig kan bli enige om. Her er ikke tale om taktiken i detalj, ti den maa rette sig efter hver enkel kampsituation, men det er *hovedlinjerne* for den almindelige taktik det gjælder.

Den maa være mere *revolutionær*, lyder kravet. Der *forhandles* formeget og kjæmpes forlitet. Fagorganisationen viker unda for de agressive arbeidsgivere og blir mer og mer nøisom.

Der skal helst slet ikke forhandles.

Det er imidlertid vanskelig at forstaa, hvordan et resultat skal kunde opnnaes uten ved en skriftlig eller mundtlig forhandling.

Et tarifforslag kan naturligvis oversendes som et ultimatum og streik iverksættes uten forhandling. Men saa kommer der for eks. et tilbud fra arbeidsgiveren, som der maa svares paa, og straks er der forhandling igang.

Saalænge vi ikke har omformet produktionen — saa den ledes av de produserende selv — og vi saaledes maa finde os i at sælge vor arbeidskraft til den private arbeidskjøper, eksisterer der allerede et gjensidighetsforhold, som er av den art, at en organisationsmæssig forhandling om arbeidsvilkaarene blir en selvfølge.

Men bak forhandlingerne staar jo organisationens magt. Det er ingen *tryglen* om at erholde naadesmuler. Det er magtutfoldelse i stilfærdige men dog like retlinjede former som den hidsigste konflikt.

En bataljon, som skyter med *røkfrit* krutt, synes for den uindviede ganske ufarlig. Men virkningerne av et saadant bombardement er større end der, hvor røken vælter tyk og sort frem.

Det ryker og buldrer vistnok ikke saa sterkt av tarifforhandlingerne. Men fagorganisationens mægtige eksplosionskraft har dog drevet projektilerne frem paa denne røkfrie maate ofte langt effektivere end ved den voldsomme kamp.

Men husk paa kampens *agi-*

tatoriske betydning, sies der.

Den faglige kamp er altid et tveægget sverd. Og derfor tilsier al erfaring os, at den ikke maa begyndes i *utide*. En kamp skal kun iverksættes, hvis man tror at kunde vinde reele fordele, eller der er prinsipspørsmaal at kjæmpe for som man ikke kan la falde.

Streik for agitationens skyld er aldeles forkastelig. Ti er der intet reelt at streike for, saa blir der heller ikke nogen agitation ut av kampen.

Der kan naturligvis ha været tilfælder, da man burde ha gaat til streik uten at man har gjort det; men til gjengjæld har vi sikkert saa mange mindre vel funderte streiker at peke paa, at det paa ingensomhelst maate kan sies, at fagbevægelsen i altfor høi grad undgaar den aapne kamp.

Der øves tryk paa arbeiderne forat faa dem til at vedta forhandlingsresultaterne, invendes der.

Noget andet tryk end det rent moralske, som kan øves av forhandlere og eventuelt styremedlemmer ved deres mundtlige eller skriftlige indlæg er der jo aldrig tale om i en fagforening.

Og jeg forstaar ikke andet end at det er forhandlernes og styrernes pligt at si sin mening om en sak av saa stor vigtighet som konfliktsspørsmaal.

Det hænder at forbund og landsorganisation vedtar en *tarif* mot angjældende arbeideres vilje, anføres der.

Ja, det kommer ganske naturlig derav, at der kan opstaa situationer, da hensynet til den samlede fagorganisation maa gaa foran hensynet til den enkelte gruppe. Men det er jo rene undtagelsestilfælder, og enhver ledelse gaar nødig og kun i alleryderste tilfælde til et saadant skridt.

Vor taktik er baseret paa den grundbetragtning, at det gjælder at opnaa størst mulige resultater for mindst mulige ofre. Men samtidig er vi altid rede til at sætte alt ind paa en kamp, der hvor et antagelig forlig ikke kan opnaaes. Fagorganisationen er en handlekraftig bevægelse, som ikke graver sit pund ned i jorden, men saa at si til stadighet vover livet for at vinde nye seire for arbeiderklassen.

Men de organiserte arbeidere staar idag ikke længer som de «der intet har at tape men alt at vinde». De har gjennem fagorganisationen tilkjæmpet sig adskillige fordele, som kan tapes igjen ved uklok taktik. Derfor maa man ogsaa altid ha for øie at det vundne skal bevares samtidig som at nyt land skal indvindes.

Organisationsformen.

Under dette punkt kan vi omtale alle de tidligere nævnte grupper.

Gruppe 3 og 4 befatter sig nemlig væsentlig med forandring i *organisationsformen.*

Gruppe 1 — syndikalisterne — vil *decentralisation.* De enkelte stedlige avdelinger skal staa mest mulig frit. De av dem som anerkjender en centralisation vil at den ialfald ikke skal ha nogen avgjørende indflydelse paa aapning, ledelse og avslutning av konflikter.

Dette hænger sammen med den syndikalistiske *taktik.* Ved smaa, lynsnare og eksplosive overrumplinger skal kravene drives igjennem verkstedvis uten at arbeidsgiveren skal faa anledning til at ramme nogensomhelst fællesorganisation, idet en saadan ikke eksisterer.

Da ingen tarif binder kan foreningerne vælge tidspunktet

for aktionen naarsomhelst. De kan gjerne idag beslutte at streike imorgen. Gaar det ikke bra, kan man søke at faa andre foreninger paa stedet med for at øve tryk paa arbeidsgiverne eller myndigheterne. Gaar heller ikke dette anvendes sabotage i stadig sterkere form.

Der stoles ikke paa reservekasser. Understøttelsen faar indsamles under aktionen. Man har saaledes ikke bruk for forbundsformen i dette øiemed heller.

Decentralisationen er i enhver form stridende mot arbeiderklassens interesser. Og den absolut syndikalistiske decentralisation er det i allerhøieste grad.

Istedetfor at de *fagorganiserte forenes, splittes* de paa denne maate i smaagrupper med hver sin taktik. Bevægelserne kommer paatverke av hinanden og volder misnøie. En enkelt gruppe ødelegger resultatet for en anden. Den ustabile organisation med de hyppige smaakonflikter evner ikke at samle det store flertal om sig. Det blir nærmest kun en mindre del ultraradikale elementer. Derved svækkes fagorganisationens magt, og der maa søkes efter fortvilede kampmidler, da den samlede fællesoptræden uteblir.

I Frankrig har man denslags bitre erfaringer fra denne organisationsform. Og den skulde derfor ikke indby til efterligninger, selv om den forsvares med al fransk dialektisk dygtighet av begeistrede tilhængere.

Ogsaa selve den industrielle og kapitalistiske utvikling taler mot faglig decentralisation. Hvad skal stedlige organisationer kunde utrette mot en trust med fabrikker i mange byer? Den enkelte fabrik kan jo ganske rolig lukke. De andre klarer produktionen. Det samme blir tilfældet overfor de sterkt organiserte arbeidsgiverfag — ringene.

Gruppe 2 — de parlamentariske syndikalister — vil ikke decentralisere. *Landsorganisationen* skal gjøres til det centrale — fællesnævneren. Det er saaledes den sterkeste centralitation, som anbefales. Forbundene bortfalder som selvstændige organisationer. De blir kun industridepartementer under landsorganisationerne — som en praktisk arbeidsordning.

Til gjengjæld for centralisationen skal de lokale samorganisationer faa indflydelse over lønskampen.

Herved skal medlemmerne kunde faa mere direkte indflydelse paa sakerne samtidig som fordelene med centralisationen bibeholdes — paastaaes der.

Ser vi paa den industrielle utvikling, saa vil vi snart merke, at den mer og mer fører til at hele industrier i et land danner en enhet gjennem en trust — en sterk ring — eller en godt organisert arbeidsgiverforening.

Overfor dette staar *forbundsformen* som den mest naturlige, praktiske og effektive.

En organisationsform bygget paa lokale samorganisationer i direkte tilslutning til landsorganisationen vil føre til at praktisk talt alle lønsbevægelser blev ført direkte av landsorganisationen. Ti de allerfleste vil ikke vedkomme bare en lokal samorganisation, men strække sig over flere steder.

Den impulsive, ukontrollerte stedlige kampmaate er under centralisationen utelukket. Ti her staar man i et fælles ansvar for alle konflikter. Og konsekvenserne av selv den mindste konflikt kan svulme op til kolossale dimensioner. Derfor maa alle lønsbevægelser under centralisationen godkjendes av den

fælles faglige ledelse og kunne avsluttes under hensyntagen til den fælles situation.

Jeg forstaar heller ikke at medlemmerne kan faa nogen mere direkte indflydelse ved at de lokale samorganisationer overtar ledelsen av lønsbevægelserne i første instans.

Paa de allerfleste steder vil dette maatte ske ved et *repræsentantskap*. Og dettes beslutninger vil staa i samme forhold til medlemmerne som nu forbundsstyrets. Kanske det vilde falde endnu vanskeligere for arbeiderne at forstaa og respektere et repræsentantskaps beslutning, fattet av de forskjellige fags repræsentanter, end det forbundsstyres, som dog kun omfatter vedk. fag eller industri — og saaledes staar sine egne medlemmer noget nærmere end et fællesrepræsentantskap.

Skulde de lokale samorganisationer fylde forbundenes opgaver paa lønsbevægelsernes omraade, saa maatte de jo ogsaa danne de *økonomiske* enheter inden landsorganisationen. Med kontingentindbetaling, ret til at utligne ekstrakontingent etc.

Men en slik omlægning av de økonomiske forhold inden fagorganisationen vil næppe være til gavn for det samlede fremskridt.

Den foreslaaede forandring strider saaledes mot den industrielle og økonomiske utvikling, byr ikke paa de omtalte fordele i retning av mere direkte indflydelse for medlemmerne, snarere tvertimot. Den er upraktisk og mindre betryggende for en heldig ledelse av lønskampen end forbundsformen og kan derfor ikke tilraades.

Gruppe 2 vil ha *forbundsformer*, men ikke *landsorganisation*.

Denne siste byr nemlig efter deres opfatning ikke fornøden beskyttelse i forhold til den økede resiko ved angrep fra arbeidsgiverforeningen.

Gjennem landsorganisationen kan nemlig arbeidsgiverforeningen med lethet utvide enhver strid, tømme vore kasser, lamme vore bevægelser og gjøre den fælles hjælp illusorisk for den organisation, som oprindelig er i konflikt.

Disse argumenter kan høres bestikkende ut og har i virkeligheten støtte i de siste aars foreteelser. Men de gjælder kun saalænge landsorganisationerne ikke byr den tilsvarende garanti for resikoen.

Ogsaa forbundene byr en større angrepsflate for arbeidsgiverforeningen end den enkelte forening — likesaa med foreningen kontra medlemmet. Men forbundsmændene vil ikke av den grund opløse forbundene, likesaalitt som de rene syndikalister vil opløse de enkelte foreninger. Alle bygger hver for sig paa *organisationsprincipet*.

Og hvorfor vil de ikke opløse forbundene? Jo, de mener, at den enkelte forening til gjengjæld for resikoen erholder en styrkelse, som meget mer end opveier denne.

Det skulde da ligge nær at overføre det samme syn paa den større sammenslutning — landsorganisationen. Istedetfor at opløse den og stanse ved *forbundsformen* bør den utbredes og styrkes slik, at den kan yde en motstand som mer end opveier den angrepsflate den byr arbeidsgiverne. Og det skal væsentlig ske paa samme maate som det er skeet inden forbundene.

Ved en effektiv kontingent skal landsorganisationen sættes istand til at kunde tilbakeslaa lockouterne enten ved det passive forsvar eller ved agressive mottræk. Men skal det kunde ske, maa der inden alle fag og

industrier staa vel oparbeidede organisationer.

Likesom et forbund med lav kontingent og flere daarlig organiserte avdelinger ikke byr stor fordel for den enkelte vel situerte forening inden sammenslutningen, saa er landsorganisationen ogsaa svak, saalænge den ikke er forsynet med de nødvendige økonomiske midler til angrep- og forsvarskamp paa den bredeste front og saalænge ikke de tilsluttede organisationer er nogenlunde jevnt sterke.

Istedenfor at flygte fra fællesansvaret ved at gaa tilbake til de enkelte fritstaaende forbund, maa det blive en livsopgave for os at gjøre landsorganisationerne sterke, saasant det gjælder for os at vareta *arbeiderklassens* interesser og ikke bare det enkelte fags.

Landsorganisationerne skal ogsaa i likhet med forbundene styrkes ved *internationale* faste forbindelser, saa der kan gjøres virkelige bestemte beregninger om gjennemførelsen av selv de største angreps- og forsvarskampe.

Dette er endnu ikke paalangt nær gjennemført. Og vi staar derfor landsorganisationsmæssig set paa det samme standpunkt som forbundene, da de ikke hadde faste internationale forbindelser. Da var de ogsaa svake.

Men skand. og internationale konferenser har været fuldt opmerksom paa dette forhold. Og utviklingen henimot en betryggende international streikeforsikring landsorganisationerne imellem er under opseiling. Det som vanskeliggjør den er landsorganisationernes forskjelligartede karakter i de forskjellige lande.

Mot dem som vil avskaffe *landsorganisationerne* som fællesinstitution paa lønskampens omraade reiser vi kravet om at gjøre den netop saa effektiv som mulig, saa den kan yde den samme styrkelse til forbundene, som disse har kundet yde avdelingerne. Vi vil beholde den internationale forbindelse forbundene imellem, men den dag kan komme at det internationale samarbeide landsorganisationerne imellem er saa utviklet, at man anser det for mest praktisk og rigtig at al international støtte formidles gjennem landsorganisationerne.

Tidligere skandinaviske kongresser har uttalt sig for en utvikling henimot *industriforbund*. Og de samme grunde som dengang forelaa er fremdeles tilstede om mulig i endnu høiere grad. Denne side av saken vil vel herr *Lindqvist* speciellt uttale sig om, da der foreligger en omfattende utredning i Sverige netop i dette emne.

Jeg skal kun uttale saameget, at der ogsaa hos os arbeides i retning av industriforbund, omend utviklingen gaar smaat og ujevnt. Det viser sig nemlig altid vanskeligt at røre ved de bestaaende former.

Hvor strengt industriforbundsformen skal gjennemføres er naturligvis et skjønnsspørsmaal. Der vil altid vedbli at være endel blandede forbund, idet skillelinjerne ikke kan bli helt klare.

Nogen øieblikkelig revolution paa dette omraade kan ikke ansees paakrævet. Under lønskampe indtrær nemlig som regel fællesskap industrivis, trods arbeiderne er delt i flere forbund. Dette medfører vanskeligheter og misnøie ved avstemningerne. Men det har dog kundet la sig gjennemføre.

En hovedkuls forandring vil sikkerlig medføre en svækkelse som vilde bli farlig for organisationen.

Men nu vil man antagelig

spørre hvilke *fremtidsutsigter* fagorganisationen har under den nuværende situation, hvilke hovedlinjer der skal befølges og hvordan den sociale kamp skal føres med utsigt til seir.

Jeg skal forsøke at svare herpaa ved i korte træk at ridse op hovedlinjerne for

den faglige bevægelses fremgangslinjer.

Det er en absolut betingelse for at faa det rette syn paa *fagorganisationen* at man ser arbeiderbevægelsen som en stor enhet, hvorav den faglige bevægelse kun er et enkelt led.

Det er sagt før, men det maa gjentas, at arbeiderklassen vil omskape samfundet ved de tre bevægelser: Den *faglige,* den *politiske* og den *kooperative.* De skal virke gjensidig. Utfylde hinanden, støtte hinanden og tilsammen være det verktøi, som i den solidarisk sammensluttede arbeiderklasses haand skal fuldføre det store verk.

Som den der skal faa et overblik over den vei han har tilbakelagt og den marschlinje han har foran sig maa gaa op paa en utsigthøide, saa maa vi ogsaa se den *faglige* bevægelse fra et saa høit utsigtspunkt, at vi samtidig kan iagtta den *politiske* og *kooperative.*

Fra dette standpunkt ser vi, at det som er allermest nødvendig, det er at faa arbeidermasserne *i drift.* Faa dem frem i marschtakt. Det andet likesaa nødvendige er at holde veien aapen saa ikke fienden skal spærre den. Det tredje er at holde den rette linje frem uten at komme ind paa krogveie. Og det fjerde er at forsyne hæren med proviant saa den ikke utmattes paa veien.

Alt dette skal utrettes gjennem den faglige, politiske og kooperative bevægelse. Derfor maa de ikke adskilles, de maa virke sammen, ti ellers er det ikke mulig at føre vor sak til seir.

River man en av disse bevægelser ut av sin sammenhæng og forsøker alene ved *dens* hjælp at omskape samfundet, da sprænger man dens naturlige ramme. Den strækker ikke til overfor et saadant eksperiment og blir derfor skakkjørt.

Det samme indtræffer paa en anden maate hvis man vil at en av disse bevægelser *ikke* skal brukes i det sociale omskapningsarbeide. Da *indsnævrer* man dens virkemaate, den blir forkrøblet og taper endel av sin værdi for arbeiderklassen.

Det er disse to feil som den *franske* fagbevægelse paa den ene side og den *engelske* fagbevægelse paa den anden side har gjort.

Derfor er det ikke sagt, at vi ikke skulde ha noget at lære av disse to bevægelser.

Vi beundrer den franske syndikalismes brændende proletariske instinkt, dens heftighet i kampen mot det uretfærdige klassesamfund. Og vi har lært av den at parlamentarismen ikke maa overvurderes og at fagorganisationen ogsaa direkte overfor samfundet kan være en magt av politisk omskapende betydning.

Og av den *engelske* har vi lært, at bevægelsen maa hvile paa *økonomisk sterke organisationer,* uten hvilke fagorganisationen blir en hob vrede ord og gebærder uten den fornødne handling bak.

Vi vil benytte disse lærdomme i vort fagforeningsarbeide.

Hvilken betydning har saa den politiske og kooperative bevægelse for de faglige fremgangslinjer?

Gjennem den *politiske* ar-

beiderbevægelse erobrer arbeiderklassen position i stat og kommune. Derved kan vi, selv om vi endnu ikke er i flertal, vanskeliggjøre vedtagelse av love mot fagorganisationen, og efterhvert som vort repræsentantantal vokser, kan vi anvende statens og kommunernes indflydelse paa *vor side* i kampen mot utbytterne.

Særlig i vor tid, da arbeidsgiverklassen gjennem sin organisation søker ved gigantiske lockouter at lamme fagbevægelsen, er det av den største betydning, at kommunen og staten stiller sig paa arbeidernes side. Ti arbeidsgiverne blir under saadanne omstændigheter det antisociale og samfundsfiendtlige element, som kommer til at drive selve socialismen frem til virkelighet tidligere end ellers. Det har vi eksempel paa ved den engelske kulgrubestreik.

Den politiske bevægelse skal holde veien aapen for fagbevægelsens fremmarsch, samtidig som socialismen realiseres i samfundet. Vi staar netop nu ved begyndelsen av denne utviklingsface. Den politiske arbeiderbevægelse har først nu faat nogen indflydelse av *betydning* i stat og kommune. Men for hvert aar som gaar blir arbeiderbevægelsens stilling fordelagtigere, hvis dens mægtige treenighet kan bevares. Og det er utvilsomt at det parlamentariske socialdemokrati snart er blit saa sterkt, at det kan yde sin kampfælle fagorganisationen de største tjenester.

Det er gjennem *klassekampen,* at det gamle samfund skal revolutioneres. Men da arbeiderklassen er saa talrik, utgjør den saa at si *samfundet. Vor* klassekamp blir *samfundspolitiken* mot de andre særklassers *klassepolitik.* Det er dette faktum som gjør, at efterhvert som vore idéer og repræsentanter trænger ind i samfundsinstitutionerne, vil disse maatte anvendes mot de klasser, som i virkeligheten optræder mot samfundsinteresserne.

Hver stor streik, hver gigantisk lockout vil tvinge den sociale utvikling et stykke fremover, naar den først er kommet ind paa dette plan.

Og det er netop i dette leie vi skal lægge fagorganisationens virksomhet, for at vi kan drives frem av selve motstandens tryk til det maal vi har sat os.

Kooperationen gjør den faglige bevægelse tjenester paa anden vis men dog saaledes at det virker i samme retning.

Eftersom arbeiderne selv paa den ene side og samfundet paa den anden side overtar handel og produktion, blir hver omfattende konflikt en lammelse av den private bedrift.

Ti under konflikten vil f. eks. den kooperative bedrift erobre nyt marked, eller den vil støtte arbeiderne i deres kamp ved at forsyne dem med levnetsmidler.

Den vil især virke dræbende for lockouterne og det vil paaskynde den sociale utvikling i den rigtige retning.

Endnu staar vi ikke med en kooperation, som på dette omraade kan utrette saa store ting. Men utviklingen gaar den rette vei i alle nordiske lande. Agitationen er levende. Den kooperative bevægelses betydning for klassekampen blir mere og mere klar og dermed er ogsaa bevægelsens utbredelse og effektivitet kun et tidsspørsmaal.

Vor opgave er at rykke mot utbytterne fra disse tre hold, hvorved vi stiller os med utviklingens sterke vind i ryggen og tvinger motstanden tilbake til det døende systems passive motstand.

Naar vi er klar over disse to mægtige allierede bevægelser, som skal supplere fagorganisationens kamp, saa er der ingen grund til at se stort paa situationen, selv om vi nu ved arbeidsgiverorganisationens raske vekst er stillet vanskeligere i det end for nogen aar siden.

Ingen maa tro, at vi ved at decentralisere os eller ved en mere fiffig taktik slipper utenom eller kan overrumple arbeidsgiverorganisationen. Den blir staaende der mægtig og farlig, indtil vi i kraft av den sociale utvikling, som vi skaper ved vor tredobbelte fremrykning, vinder overtaket.

Vi maa derfor opta kampen med arbeidsgiverorganisationen paa den bredeste basis, idet vi forener de forskjellige fløie av arbeiderbevægelsens hær til et mægtigt samvirkende hele, der ikke levner rum til flugt utenom, men ustanselig tvinger utviklingen den rette vei.

Et slikt arbeide kan synes herkulesagtig. Men vi maa se sandheten i øinene og forstaa, at der gives ikke nogen anden vei, skal vi opnaa arbeiderklassens endelige befrielse.

Som man vil forstaa herav mener jeg at fagorganisationen har betydning ikke bare for den daglige kamp for at vinde bedre arbeidsvilkaar og høine arbeiderklassens materielle liv. Den forbereder det nye samfund. Direkte ved at den skyver produktionen over i mere regulerte og tilsist i samfundsmæssige former, og indirekte ved at arbeiderklassen gjennem fagorganisationen oplæres til gode arbeidere, bygningsmænd og administratorer i det nye samfund. Vi indpoder solidaritetens og fællesprincippernes aand i arbeiderklassen. Og det er dette som er en hovedbetingelse for at det socialistiske samfund skal kunde gjennemføres.

Og saa gaar vi tilbake til det faglige program.

Organisationsformerne skal fra det nederste trin og opad bygges paa erkjendelsen av saavel den historiske utvikling, det industrielle og økonomiske system som arbeiderklassens enhet og vor store samlende opgave.

Vi begynder derfor naturlig med foreninger blandt industrielt beslægtede arbeidere, hvis faglige fællesinteresse binder dem sammen og letter organisationen. Vi fortsætter med landsomfattende forbund av disse beslægtede foreninger og vi fortsætter med en fællesorganisation for samtlige forbund i vedkommende land — atter forenet i et stort verdensforbund — det faglige internationale.

Herved opnaar vi, at vi samler arbeiderne efter de naturlige industrielle og faglige linjer. Vi benytter os av den historiske tradition, som forbinder arbeiderne efter fag og industri.

Det gjælder nemlig at faa arbeiderklassen med i organisationerne. Uten det hænger alt vort arbeide i luften. Selv om vi inden et fag kunde gjennemføre reelle forbedringer uten at der var synderlig organisation, saa har det ikke paa langt nær den reelle betydning for arbeiderne som bare det faktum, at de er kommet med i marschtakt, er kommet ind under organisationskulturen.

Forbundene blir de økonomiske enheter og maa som saadanne i første række ha ansvaret og ledelsen av alt organisationsarbeide.

De styrkes ved internationale forbindelser, og de indgaar den nationale forbindelse — *landsorganisationen,* som ikke bare skal være en reassuranse, men en virkelig *fællesorganisation,* hvorigjennem fagorganisation-

ens samlede kraft skal kunde ledes til angrep og forsvar.

Derfor maa den styrkes ved tilslutning av *alle* landets fagorganisationer og det nødvendige økonomiske bidrag fra disse. Den maa desuten ha fast betryggende international forbindelse med alle de øvrige landsorganisationer, saa den staar sterk nok til at besvare arbeidsgivernes angrep paa den maate som situationen kræver.

En slik organisationsform kan gjennemstrømmes av solidaritetsfølelsen fra roten til toppen. Den er elastisk nok under enhver situation og samtidig sammentømret slik at enheten er betrygget.

Den kan indrettes til agressiv eller forsiktig taktik eftersom situationen kræver det. Den gir anledning til medlemmers direkte indflydelse i den utstrækning, som det under hensyntagen til organisationens størrelse er praktisk mulig. Og den byr ogsaa garanti for at enhver bevægelse sker i overensstemmelse med den samlede arbeiderklasses interesser og efter de programmer og de hovedlinjer, som er fastsat av de besluttende forsamlinger.

Kampmidlerne blir *streiken* og *blokaden*. Eftersom organisationen og solidariteten utvikles *sympatistreik* og *boykot*, som allerede nu er anerkjendt og vil bli effektiv naar forholdene tillater det. *Obstruktion* og *sabotage* stilles i sit rette lys som nødvergemidler, der har sin begrænsning og som ikke maa misbrukes.

Taktikken indrettes efter styrkeforholdet, konjunkturerne m. m.

Vi vil ikke gjøre klassekampen *primitiv* ved at nære skræk for forhandling og tariffer. Den skal netop føres saa intelligent og dygtig som mulig, saa vi utnytter alle de fordele vi kan erhverve uten de ofre, som en mere aapen kamp medfører, men slik at vi samtidig ikke viker tilbake for de største ofre naar det er nødvendig.

Vi benytter videre *forsikringsvæsenet* inden fagorganisationen til støtte for vor lønskamp — ved gjennem dette at gjøre medlemmerne mere økonomisk uavhængige og derved mere rakryggede, selvbeviste og kampdygtige. Vi arbeider herunder av alle kræfter for den samfundsmæssige forsorg paa dette omraade.

Agitations- og oplysningsarbeidet maa dernæst gjennemtrænge vore organisationer i langt høiere grad end før.

Vi har desværre i de senere aar en agitation, som bestaar i at reducere og ynkeliggjøre den nuværende fagbevægelse for derved at hente motiver til anbefaling av nye midler og veie. Denne agitation har ofte hensynsløst tat fat i de forskjellige tarifbevægelser resultater uten at det har været mulig for fagorganisationens ledelse helt ut offentlig at gjendrive den. Ti vi kan ikke altid offentlig fremstille de ting, som gjør at et resultat ikke svarer til forventningerne. Vi staar nemlig daglig i kamp med arbeidsgiverne og ønsker ikke at lægge frem alle vore svake punkter til enhver tid.

Under den store lockout i Norge 1911 ropte man saaledes fra enkelte hold paa mottræk. Transportarbeiderne, sjømændene og jernbanefunktionærerne skulde kastes ut. Det var imidlertid umulig paa grund av organisationsforholdene inden disse fag. Men den ting ønsket man naturligvis ikke at fortælle under konfliktsituationen, og agitationen med sterke utfald mot ledelsen fik da fortsætte.

Men al denne agitation avsætter spor av mistrøstighet, mistanke og tvil. Den stjæler

arbeidsglæden fra de aktive arbeidere inden fagorganisationen, og den kan let komme til at stagnere bevægelsen.

Den fører ogsaa til andre farlige konsekvenser, nemlig at disciplinen inden fagorganisationen slappes, saa der opstaar konflikter uten organisationsmæssig godkjendelse, paa en maate som gjør arbeidet utrygt og nedbryter respekten for organisationen.

Imot al denne nedbrytende agitation — hvortil jeg ikke regner en saklig drøftelse inden organisationen av nye veie og midler — maa vi sætte et planmæssig og dygtigt oplysningsarbeide. Og særlig maa vi lægge an paa at faa ledelsen og medlemmerne i nøie kontakt med hinanden, saa motiverne til enhver handling fra ledelsens side blir forstaat og vurdert paa rette maate.

Ethvert nogenlunde utviklet forbund maa ha en tilidsmand, som kan besøke alle avdelinger mindst en gang om aaret og overfor medlemmerne fremlægge og forklare ledelsens dispositioner og fra medlemmernes side høre deres opfatninger og meninger, som han saa kan fremføre overfor styret. Mange misforstaaelser vilde paa den maate været opklart.

Likeledes er et godt redigeret fagblad, som ikke utkommer altfor sjelden, av stor betydning.

Hyppige repræsentantmøter, hvor de faglige spørsmaal undergis saklig og indgaaende drøftelse, er nødvendig — speciellt i denne tid.

Kurser for fagforeningsfolk med foredrag om den moderne arbeiderbevægelses organisationsformer og taktik og dens historiske utvikling vil ogsaa være av stor betydning.

Vi maa ikke være blind for, at der er en sterk gjæring blandt en stor del av vore medlemmer. Det er for arbeiderbevægelsens fortsatte fremgang en livsbetingelse, at de gjærende kræfter samles til positivt arbeide i den rigtige retning. Det opnaaes ikke bare ved styre- eller kongresbeslutninger. Det opnaaes kun ved et oplysningsarbeide, som med overbevisningens sterke magt fastslår de fremgangslinjer, som fagbevægelsen maa og skal følge, saa der kommer en fast og sterk strømning ind i bevægelsen, som river de tvilende og mistrøstige med sig indtil de kommer ut av de mange forvirrede forslags kratskog og ser den aapne vei foran sig og tar fat paa marschen fremad.

Endnu er vi ikke kommet længer end at *agitations-* og *oplysningsarbeidet* er det første og største for arbeiderklassen. Alt positivt arbeide, al heldig fremgang er avhængig av med hvilken intensitet og i hvilket omfang vi driver førstnævnte virksomhet.

Her har ogsaa stedlige samorganisationer sin store opgave og berettigelse.

*

Som *resumé* av denne oversigt — der er blit lang, men som jeg har troet nødvendig for den videre diskussion — kunde jeg uttale:

Et planmæssig og omfattende agitations- og oplysningsarbeide — saavel indad inden organisationen som utad overfor de uorganiserte — er nødvendig og paakrævet.

De nuværende organisationsformer — avdeling, landsforbund, landsorganisation, international sammenslutning — bør bibeholdes og utvikles saaledes, at landsorganisationen styrkes ved tilslutning av alle organisationer i landet, ved tilstrækkelig kontingent og ved

faste internationale gjensidighetsbestemmelser.

Forbundsformen utvikles henimot industriforbund.

Stedlige samorganisationer oprettes som organ for agitations- og oplysningsarbeidet m. v.

Streik og blokade anvendes i den utstrækning som organisationens styrke tilsier, og naar et tilfredsstillende resultat ved forhandling ikke kan opnaaes. Organisationen maa styrkes og solidariteten utvikles, saa sympatistreik og boykot kan anvendes i nødvendig utstrækning forat tilbakeslaa arbeidsgivernes angrep og støtte vor egen fremrykning.

Obstruktion og sabotage stilles i sit rette lys som nødvergemidler, der har sin store begrænsning og let kan misbrukes. Der maa tas bestemt avstand fra al voldshandling.

Taktikken maa anlægges efter det grundsyn, at den faglige kamp skal føres med bred front — og at den er et led i den store arbeiderbevægelse.

Tarifprincipet anerkjendes, og arbeidet skal føres for at faa tarifferne saa gavnlige for arbeiderklassen som mulig. Særlig hensyn tas til arbeidstidens forkortelse og enkle og greie bestemmelser for arbeidsforholdet.

Av fagorganisationens *forsikringsvæsen* anbefales oprettelse av *arbeidsledighetskasser.* Arbeidet maa som hidtil gaa ut paa at faa den samfundsmæssige forsorg til at overta det understøttelsesvæsen, som fagorganisationen har begyndt.

Fagorganisationen danner et led i den fælles arbeiderbevægelse, hvis faglige, politiske og kooperative hovedled maa samarbeide til gjensidig utfyldning og støtte for hinanden. Kun paa den maate kan arbeidsgiverne og den hele kapitalmagts sammensværgelse mot arbeiderklassen overvindes.

Al splittelse inden arbeiderklassen maa paa det sterkeste fordømmes. Og en sterk misbilligelse uttales overfor den agitation, som søker at redusere fagorganisationens mægtige arbeide til arbeiderklassens gavn istedetfor paa saklig maate at indbringe de nye retninger til diskussion.

*

Som de vældige vandmasser føres i kanaler og turbinrør, saa deres kraft kan bli virksom og nyttig. Så skal fagorganisationen samle arbeidermasserne og føre deres solidariske tryk gjennem sine turbinrør ned der, hvor den økonomiske hjulakse dreier.

Fra hele nedslagsdistriktet samler vi dem. Regulerer hver liten elv, saa den driver sin kvern. Samler elvene til store strømme med større anlæg, indtil de alle samles i den store flod, som tar fat i selve samfundshjulets akse.

Vandmasserne tordner ikke længer utover fjeldene og anretter ødeleggelser i flomtider og svinder væk i tørken.

Gjennem organisationen er dæmninger og reguleringer gjennemført, saa det vældige tryk altid er tilstede.

Det er langt vældigere end den tordnende fos, netop fordi det gjør sin gjerning saa stilt og dog med slik uimotstaaelig kraft.

Socialismens sol skinner over fjeldene, løsner de bundne kræfter i folket, smelter is og sne saa der blir vand i alle elve.

Den faglige, politiske og kooperative bevægelse fører denne vældige kraft ind i samfundsmekanismen, saa alle de smaa og store hjul en vakker

dag snurrer i den takt vi vil ha dem.

Før bare kanalerne sammen, saa det hele nedslagsdistrikt ind i vore bassenger, og kraften skal være stor nok til at drive hele verdensmaskineriet.

Jernarbeidernes revolusjonære fagforeningsprogram

Jernstreiken i Oslo 1923—24, da nærmere 4.800 arbeidere streiket i 7 måneder, var tariffstridig og ble ført utenom og i motsetning til den ordinære faglige ledelse. I spissen for streiken sto et aksjonsutvalg på 120 mann valgt fra arbeidsplassene. Da streiken ble avblåst i mai 1924, fortsatte aksjonsutvalget å bestå, dels på grunn av de konflikter som fulgte om gjeninntagelse av de streikende og utkasting av streikebryterne, dels for å danne kjernen i en opposisjon mot den forsiktige og defensive politikk som den faglige ledelsen fulgte. 1. juli 1924 offentliggjorde aksjonsutvalget «Det revolusjonære fagforeningsprogram» som plattform for opposisjonsbevegelsen. Senere i samme måned vedtok Den Røde Faglige Internasjonale på sin kongress i Moskva retningslinjer for sine tilhengere i Norge som i ordvalg og innhold er så beslektet med aksjonsutvalgets program at en felles opprinnelse er utvilsom. NKP og NKU sluttet seg til programmet og forpliktet sine medlemmer til å arbeide etter det. Det ble også vedtatt i en rekke fagforeninger rundt i landet. LO's representantskap gjorde samme høst vedtak rettet mot at de politiske arbeiderpartier «ved fraksjoner, aksjonsutvalg, celler eller grupper innen fagorganisasjonen griper forstyrrende inn og opptrer i strid med organisasjonens lover, lovlig valgte organer og fattede beslutninger.» Etter dette opphørte jernarbeidernes aksjonsutvalg med offentlig virksomhet. Programmet har betydning som uttrykk for de skjerpede motsetninger innen fagbevegelsen som fulgte etter partisplittelsen i 1923 og de store faglige kamper i 1923—24. Det gjengis her etter NKP's beretning for 1923—25. Programmet er utførlig behandlet i Inger Bjørnhaug, Jernstreiken og arbeiderbevegelsen *(utrykt hovedoppgave i historie, Oslo 1975).*